

CrnaGora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-20420/1

Podgorica, 26.12.2019. godine

MINISTARSTVO PROSVJETE
- n/r ministra, g-dina Damira Šehovića -

Poštovani gospodine Šehoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 023-4452/2019-6 od 09.12.2019. godine, kojim se traži mišljenje na *Nacrt strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2020-2024) sa Akcionim planom za 2020-2022 godinu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljeni Nacrt Strategije sadrži operativne i ključne aktivnosti, potrebne za unapređivanje, osavremenjivanje i poboljšanje kvaliteta stručnog obrazovanja u Crnoj Gori. Sprovođenje Strategije ostvariće se kroz dvogodišnje Akcione planove, a obezbijediće mladim i odraslim visoko kvalitetno i inkluzivno obrazovanje i osposobljavanje koje je osnov za cjeloživotno učenje, ekonomsku i socijalnu integraciju, kao i lični i profesionalni razvoj pojedinca.

Na tekst Nacrta strategije i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetne Strategije i Akcionog plana u 2020. godini, potrebna su sredstva u ukupnom iznosu od 7.963.499,00 €, od čega 1.349.799,00 € iz Budžeta Crne Gore. Preostali dio sredstva biće obezbijeđen iz kreditnih sredstava i sredstava IPA fondova.

Predlogom Zakona o budžetu za 2020.godinu, za navedene namjene, planirana su sredstva kod sledećih potrošačkih jedinica: Ministarstva prosvjete u iznosu od 1.046.808,00 €, Centra za stručno obrazovanje u iznosu od 301.991,00 € i Ispitnog centra u iznosu od 800,00.

Napominjemo, da će iznos sredstava potreban za realizaciju predmetnog Akcionog plana u 2021. godini, biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjeg Zakona o budžetu. Imajući u vidu, da je Nacrtom Strategije definisano izdvajanje sredstava iz Budžeta Crne Gore i u narednom periodu, Ministarstvo finansija sugeriše da se prilikom definisanja ciljeva polazi od principa Fiskalne strategije, te kontinuirane implementacije fiskalne konsolidacije.

Takođe, s obzirom da se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, ukazujemo da je implementaciju aktivnosti predviđenih ovim planom potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete
NAZIV PROPISA	Strategija razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2020-2024) sa Akcionim planom za 2020-2021. godinu
1. Definisanje problema <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Strategija razvoja stručnog obrazovanja (2020-2024) kroz definisane operativne ciljeve i ključne aktivnosti, nadležnosti i rokove, kreatorima obrazovnih politika, socijalnim partnerima, organizatorima obrazovanja i drugim pomoći u izgradnji kvalitetnog, za tržište rada relevantnog, sistema stručnog obrazovanja, koji će pratiti potreba pojedinca i omogućiti razvoj konkurentnosti i demokratskog i naprednog društva. Ostvarivanje utvrđenih ciljeva u stručnom obrazovanju omogućiće veći ekonomski rast i razvoj Crne Gore, bolji kvalitet života, socijalnu inkluziju i koheziju i jače institucionalne kapacitete. Prevazići će se strukturna neusklađenost ponude i tražnje na tržištu rada i neusklađenost vještina i znanja koje učenici stižu u obrazovnom sistemu sa onim koje traži tržište rada.</p>	
2. Ciljevi <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. 	
<p>Ciljevi Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori je da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omogućiti brži odgovor stručnog obrazovanja na potrebe tržišta rada; - omogućiti razvoj kvalifikacija, baziranih na ishodima učenja, u svim područjima rada i na svim nivoima zahtjevnosti do nivoa visokoškolskog obrazovanja; - stalno unapređivanje socijalnog partnerstva i aktivno uključivanje socijalnih partnera u planiranje, organizaciju i realizaciju stručnog obrazovanja; - omogućiti dostupnost obrazovanja i osposobljavanja i prohodnost kroz sistem različitim ciljnim grupama; - obezbijediti kvalitetno (inicijalno i kontinuirano) stručno obrazovanje, na osnovu definisanih indikatora kvaliteta obrazovanja; - svim učenicima tokom obrazovanja pomoći da razviju stručne i ključne kompetencije, potrebne za život i rad; - obezbijediti uslove da se cjeloživotno učenje i mobilnost učenika odnosno pojedinaca učini stvarnim, omogućiti priznavanje neformalnog i informalnog učenja i povezivanje formalnog obrazovanja i neformalnog učenja; 	

- omogućiti kroz stručno obrazovanje lični, socijalni i profesionalni razvoj svakog pojedinca, podsticanjem pravičnosti, socijalne kohezije i aktivnog građanstva;
  - omogućiti uporedivost kvalifikacija koje se stiču u Crnoj Gori sa kvalifikacijama u drugim zemljama.
  - Poboljšati infrasturukturane i materijalno-tehničke uslove za obrazovno-vaspitni rad u školama.
- Ciljevi Strategije usklađeni su sa ciljevima, propisanim Strategijom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa, Strategijom za cjeloživotno preduzetničko učenje, Strategijom cjeloživotne karijerne orijentacije i Strategijom obrazovanja nastavnika.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Da bi se ostvarilo kvalitetno stručno obrazovanje potrebno je:

- unaprijediti postojeće alate za istraživanje tržišta rada
- razvijati kvalifikacije u skladu sa principima Nacionalnog okvira kvalifikacija
- pripremati fleksibilne, modularizovane i kreditno vrednovane obrazovne programe širokih profila, bazirane na ishodima učenja
- Uspostaviti sistem osiguranja kvaliteta u stručnom obrazovanju na nacionalnom nivou i nivou škola, u skladu sa EQAVET
- donositi odluke na osnovu relevantnih podataka i informacija o realizovanim aktivnostima u inicijalnom i kontinuiranom stručnom obrazovanju
- stvoriti uslove za učenje na radnom mjestu, uz rad
- unaprijediti profesionalni razvoj nastavnika u stručnom obrazovanju
- unaprijediti kompetencije rukovodnog kadra u školama
- stvoriti uslove za podjelu odgovornosti u upravljanju i finansiranju stručnog obrazovanja
- omogućiti pristup osposobljavanju i sticanju kvalifikacijama za različite ciljne grupe
- prilagoditi obrazovne programe i obrazovnu ponudu licima sa posebnim obrazovnim potrebama i darovitim učenicima
- promovisati cjeloživotno učenje i dr.

Za realizaciju postavljenih zadataka definisane su nadležnosti i rokovi i za period 2020-2022. godinu dati su u Akcionom planu koji je sastavni dio Strategije. Za period nakon toga, radiće se akcioni plan za period 2022-2023. i akcioni plan za 2014. godinu.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Strategija razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori će donosiocima obrazovnih politika obavezati da stvaraju uslove i sprovode mjere i aktivnosti za izgradnju kvalitetnog i efikasnog stručnog obrazovanja, relevantnog za tržište rada, koje će omogućiti različitim ciljnim grupama jednake mogućnosti sticanja kvalifikacija u stručnom obrazovanju. To će kao rezultat imati veću zapošljivost lica koja završe stručno obrazovanje, socijalnu inkluziju i mobilnost pojedinca na tržištu rada. Mjerama su obuhvaćeni mladi, koji završavaju programe formalnog obrazovanja, lica koja su napustila obrazovanje i koja mogu valorizovati uspješno završeno, odrasli, koji žele da nastave obrazovanje, prekvalifikuju se ili dokvalifikuju, djeca sa posebnim obrazovnim potrebama.

Kroz široku i relevantnu obrazovnu ponudu stvorit će se uslovi za bolji lični i profesionalni razvoj svakom od pojedinaca iz navedenih ciljnih grupa. Sticanje kvalifikacija, relevantnih za tržište rada, uz razvijene mehanizme obezbjeđenja kvaliteta, omogućit će pojedincu lakše uključivanje na tržište rada i bavljenje sopstvenim biznisom.

Realizacija Strategije neće izazvati troškove građanima i privredi.

Izgradnja kvalitetnog stručnog obrazovanja donosi korist za ekonomiju u cjelini i svakog pojedinca.

Nije predviđeno stvaranje novih privrednih subjekata.

Implementacijom neće doći do stvaranja biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju mjera neophodno je obezbijediti sredstva u iznosu od 7.963.499,00 €.

Od ovog iznosa iz Budžeta Crne Gore planirano je 1.349.799,00 €.

Kreditna sredstva Evropske investicione banke su u iznosu od 6.000.000€.

Sredstva IPA fondova su u iznosu 613.700.000 € (za 2020. i 2021. godinu).

Planirano trošenje sredstva iz Budžeta Crne Gore po godinama je:

2020. godina – 1.349.599,00€

2021. godina – 1.401.599,00 €

2022. godina – 1.452.599,00 €.

Sredstva potrebna za realizaciju Programa po budžetskim jedinicama i po godinama realizacije su: Ministarstvo prosvjete - 2020. godina - 1.046.808,00 €, 2021. godina - 1.046.808,00 €, 2022. godina –

1.046.808,00 €

Ispitni centar - 2020. godina - 800 €, 2021. godina - 2.000,00 €, 2022. godina - 3.000,00 €

Centar za stručno obrazovanje - 2020. godina - 301.991,00 €, 2021. godina - 350.000,00 €, 2022. godina - 400.000,00€

- Sredstva Ministarstva prosvjete za 2020. godinu planirana su na Programu Srednje obrazovanje, 4147 (Konsultantske usluge, projekti i studije), Program Administracija, 4147 (Konsultantske usluge, projekti i studije) i 4127 (ostale naknade).
- Sredstva Centra za stručno obrazovanje za 2020. godinu planirana su liniji Rashodi za usluge, 4149 (Ostale usluge), 4191 (Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu), 4195 (Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama) i 4312 (Transferi obrazovanju)
- Sredstva Ispitnog centra Crne Gore za 2020. godinu planirana su na liniji 4191 (Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu)

Realizacija mjera će se sprovoditi u periodu 2020-2024. godina tokom dva dvogodišnja ciklusa i jednim jednogodišnjim, kako je predviđeno akcionim planovima.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obavze.

Sredstva su planirana za narednu finansijsku godinu.

Usvajanjem Strategije nije planirano donošenje podzakonskih akata.

Implementacijom neće biti ostvarena direktni finansijski prihod.

Nijesu postojali problemi u obračunu finasijskih izdataka.

Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U cilju izrade Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2020-2024) Ministarstvo prosvjete formiralo je Radnu grupu čiji članovi su bili predstavnici Ministarstva prosvjete, Centra za stručno obrazovanje, Zavoda za školstvo, Ispitnog centra Crne Gore, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva ekonomije, Ministarstva finansija, Ministarstva sporta i mladih, visokoškolskih ustanova, NVO sektora, stručnih škola, Privredne komore Crne Gore, Unije poslodavaca, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Strategija je razvijana kroz participativni proces svih relevantnih subjekata. U skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi strateških dokumenata, Ministarstvo prosvjete je, dana 7. novembra 2019. godine, objavilo Javnu rasprava o Nacrtu Strategije razvoja stručnog obrazovanja u Crnoj Gori (2020-2024) sa Akcionim planom za 2020-2022. godinu. Rasprava je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva prosvjete www.mps.gov.me. Takođe, održan je okrugli sto 21. novembra 2019. godine kojem su prisutvovali predstavnici obrazovno-vaspitnih ustanova, nadležnih obrazovnih institucija i članovi Radne grupe. Primjedbe i sugestije sa javne rasprave ugrađene su u tekst nacrta Strategije.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za svaku od aktivnosti u Akcionom planu sprovođenja Strategije razvoja stručnog obrazovanja za period 2020-2021. Godinu dati su rokovi i nadležnosti, predviđen je monitoring i evaluacija sprovođenja planiranog. Glavni indikatori definisani su Akcionim planom. Za monitoring i evaluaciju definisanih aktivnosti planirano je formiranje Koordinacionog tijela, sastavljenog od predstavnika Ministarstva prosvjete, Centra za stručno obrazovanje, Zavoda za školstvo, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Privredne komore Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore i škola.

Datum i mjesto

Podgorica, 6. decembar 2019. godine

Starješina

Dr. Damir Šehović

